

سیر مطالعاتی آثار

استاد شهید مرتضی مطهری رحمۃ اللہ علیہ

متنکر شهید استاد مرتضی مظفر

تعلیم و تربیت در اسلام

جنس بحث: فلسفه تعلیم و تربیت
پایه بحث: فطرت (تربیت فطری)

□ مقدمه

انواع روش‌های تربیتی
لائیک: ضد الهی
سکولار: غیر الهی
دینی: الهی

لزوم پیمودن مسیر برای رسیدن به هر هدفی در عالم

□ ضرورت تربیت

نامطلوب بودن وضعیت موجود و عدم فعلیت وضعیت مطلوب

نیاز به تربیت

فی حد ذاته: لزوم پیمودن مسیری برای رسیدن به وضع مطلوب در عالم
انسانی با سازوکار و راه و روشی به نام تربیت

□ چیست تربیت

در مقام مقایسه ←

- رابطه
 - صنعت: آراستن و پیراستن اشیاء و ایجاد ارتباط میان آنها در جهت حکومت انسان
 - تربیت: به فعلیت درآوردن و پرورش استعدادهای موجود زنده
 - ضرورت شناخت استعدادها
 - ایجاد نظام اعتدال استعدادها
- رابطه
 - عادت
 - علمای غرب
 - قدیم: اساس تربیت، فن تشکیل عادت
 - جدید: ضرورت مبارزه با عادت
 - انديشمندان مسلمان: عادت
 - فعلی: عامل تربیت
 - انفعالی: مانع تربیت
 - تربیت: عادت به عنوان یکی از ابزارهای تربیت
- رابطه
 - اخلاق: حرکت در مسیری که در آن قداست و رشد استعدادهای برتر نهفته است.
 - تربیت: عدم تقدس و تعالی‌دهنده بودن مفهوم پرورش در تربیت به طور مطلق

□ مبانی نظری تربیت

آیا تربیت مبنای ثابت دارد؟

ندارد: عدم امکان ارائه اصول ثابت ←
نسبیت اخلاق و تربیت
دارد: امکان ارائه اصول ثابت ← راه حل:
تفکیک اصل و فعل

مبنای ثابت تربیت چیست؟ فعل اخلاقی (ملکاتی که انسان بر اساس آن خود را می سازد).

جایگاه خود به عنوان موضوع تربیت چیست؟ ←

اصل بر مبارزه با خود یا پرورش خود؟ ← تفکیک
خود واقعی
خود کاذب

من طبیعی
من قبیله ای
من ملی
من انسانی

مراحل خروج از خودخواهی

من الهی ← درد

ضرورت توجه و پرورش همه استعدادهای خود واقعی

جسم: پرورش در خدمت

روح
فراگیری
توازن
حداکثری
روح

